

πετείας. Ἡ τοιαύτη ἐπιμιξία, ἐκτὸς τοῦ ὅτι συνεπλήρωσε τὸν ἐκ τῶν τελευταίων τουρκικῶν ἐπιδρομῶν εἰς ἄκρον ἀραιωθέντα πληθυσμὸν τῆς χώρας, μετήγγισεν ἅμα καὶ εἰς τὰς φλέδας αὐτοῦ αἷμα ἀρήγιον, ὅπερ ἡ μακραίων δουλεία εἶχε διαφθείρει.

Ἐκ τῆς ἐθνικῆς ταύτης χοάνης προέκυψεν ὄντως λαὸς ἡρώων, ὅστις ἐπὶ τετρακόσια ὄλα ἔτη ὡς *Στραϊώτης* (Stradioti), Ἀρματωλὸς ἢ *Κλέφτης* ἐρρωμένως διεμαρτύρητο κατὰ τῆς Ὀθωμανικῆς δυναστείας, κατέστη δ' εἶτα ἰκανός, ἀρχομένου τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, νὰ ἐπιτελέσῃ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν ἄθλα ἐνδοξα καὶ ἡρωϊκά, ἅτινα ἐπέσπασαν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν συγκίνησιν ὀλοκλήρου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἐξηνάγησαν δ' ἐπὶ τέλος καὶ τὴν ὑπὸ τοὺς ἀφορισμοὺς τῆς Ἰερᾶς συμμαχίας διατελοῦσαν τότε ἐπίσημον Εὐρώπην νὰ στέρξῃ εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Ὀθωμανικοῦ ζυγοῦ ἀπολύτρωσιν τμήματος τῆς Ἑλληνικῆς χώρας.

Δὲν πρέπει ἐν τούτοις νὰ συγχέωμεν τοὺς ἡμέρους τούτους Ἑλληνο-Ἀλβανικοὺς πληθυσμοὺς, τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας καὶ μετὰ τῶν ἐπιχωρίων ἐπὶ τέσσαρας ὄλους αἰῶνας ἐν κοινότητι ἀγώνων καὶ συμφορῶν ἀδελφικῶς ἔκτοτε βιώσαντας, πρὸς τὰς ἐκείθεν τοῦ Ἀῶου προελθούσας βαρβάρους ὀρδὰς τῶν ἐξισλαμισμένων *Τσάμηδων* καὶ *Μπεκιάρηδων*, τοὺς κοινῇ καλουμένους *Ἀρναούτας*, οἵτινες ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ὀσμάν-Μπέη καὶ ἄλλων φυλάρχων, κατὰ τὴν ἀτυχῆ ἀποστασίαν τοῦ 1770, ἀθρόως εἰσέβαλον διὰ τῆς Αἰγιαλείας ἀκτῆς εἰς τὴν Πελοπόννησον. Οἱ ἄγριοι οὗτοι *Τελχῖνες*, ἀφοῦ εὐχερῶς συνέτριψαν τοὺς ὑπὸ τῶν Ρώσων αἰσχυρῶς ἐγκαταλειφθέντας ἀποστάτας, ἐπὶ δεκαετίαν ὄλην παρέμενον καὶ ἐλυμαίνοντο τὴν χώραν καὶ «ὡς λύκοι αἰμοβόροι, μηδενὸς ἀνδισταμένου καὶ ἀντιβαίνοντος, οὐδὲ τῶν ὀρέων τὰ κρησφύγετα καὶ ἀπόκρημνα ἄντρα καὶ διασφάγας ἀνερευνήτους παρήκαν, ἀλλὰ πάντα ληλατοῦντες καὶ ληϊζόμενοι... ἔσχατον ἠνδραποδίζοντο», κατὰ Σέργιον τὸν Μακραῖον· καὶ ταῦτα μέχρις οὗ εἰς τὰ πρό-

θυρα τῆς Τριπολιτσᾶς ἐξωλόθρευσε αὐτοὺς ἢ σιδηρὰ πλῆγν εὐεργετικὴ χεὶρ τοῦ Γαζή-Χασάν Πασᾶ, κτίσαντος ἐκεῖ, πρὸ τοῦ Σεραγίου, πυραμίδα ἐξ ἑξακισχιλίων κεφαλῶν φρίκην ἅμα καὶ τρόμον ἐμποιοῦσαν εἰς τοὺς θεωμένους αὐτήν.

Οἱ οὕτως, ὡς προεῖρηται, φθίνοντες τοῦ ΙΔ' αἰῶνος πυκνῶς οἰκίσαντες τὴν Ἀργολικὴν Χερσόνησον Ἀλβανοὶ ἐπήλυδες, τὸν ποιμενικὸν ἀσκοῦντες βίον, ταχέως ἤχθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀναζητήσωσι καταφύγιον κατὰ τὰς θερινὰς τοῦ ἔτους περιόδους εἰς τὰς δροσερωτέρας τῆς κεντρίας Πελοποννήσου νομάς, τὴν ἐξόχως ὀρεινὴν Ἀρκαδίαν, ἔνθα ἡ συντήρησις τῶν θρεμμάτων αὐτῶν κατὰ τὰ θάλπη τοῦ θέρους ἀπέβαινε εὐκολος, κατὰ δὲ τὸ φθινόπωρον ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ Ἀργολικὰ παράλια ἢ καὶ ἐκείθεν τρεπόμενοι πρὸς τὰς λιπαρωτέρας τῆς Ἡλίδος καὶ τῆς ἐγγυὲς Ἀχαΐας καὶ τῆς Μεσσηνίας πεδιάδας.

Κατὰ τὰς πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπανειλημμένας ἀποπειράς τῶν Τούρκων πρὸς κατάκτησιν τῆς Πελοποννήσου οἱ Ἀλβανοὶ αὐτῆς κάτοικοι καρτερῶς ἠγωνίσθησαν παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν συγχωρίων αὐτῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἑνετικῶν δυνάμεων ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς χώρας· οὐχ οὕτως ὅμως καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν.

Ὑπερμεσοῦντος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος οἱ Ἀλβανοὶ τῆς Πελοποννήσου, ἀριθμοῦντες ἤδη ὑπὲρ τοὺς τριακοντακισχιλίους ἄνδρας τῶν ὄπλων, εἴτε καταπλαγέντες ἐκ τῶν τελευταίων ὀθωμανικῶν τροπαίων ἢ καὶ πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν Δεσποτῶν καὶ Ἀρχόντων καὶ κατ' ἐξοχίην ὑπὸ τοῦ Ἀρχοντος Μουχλίου Δημητρίου Ἀσάνη καὶ τοῦ Ἀρχοντος Λιγουρίου, Δαμαλᾶ καὶ Φαναρίου Ἰωάννου Σπανιόλου, ἔχοντες δ' ἀρχηγοὺς τὸν Πέτρον Μποῦαν καὶ τὸν Μανουὴλ Καντακουζηνὸν σπουδαίως συνεταράχθησαν, ἀρνηθέντες τὴν καταβολὴν τοῦ κεκανονισμένου γεωμόρου εἰς τοὺς κυρίους τῆς γῆς. «Τῷ αὐτῷ δὲ φθινοπώρῳ», γράφει ὁ Φραντζῆς, «τοῦ ς^οξβ' ἔτους (6962 ἢτοι 1454 μ. Χ.)